

PROTOKOLL

01.04.2019 nr 1

**EMKF 2021-2027 rakenduskava ettevalmistava
ekspertkomisjoni esimene istung**

Algus kell 13.00, lõpp kell 15.10

Juhatas: Siim Tiidemann (Maaeluministeeriumi kalanduspoliitika ja välissuhete asekanstler)

Protokollis: Merle Vesiloo (Maaeluministeeriumi kalamajandusosakonna kalanduse arengu büroo nõunik)

Võtsid osa: Urmas Pau – Est-Agar AS, Valdur Noormägi – Eesti Kalaliit, Toomas Kõuhkna – Eesti Kalaliit, Toomas Armulik – Kalanduse Teabekeskus, Riina Kalda – Eesti Vesiviljelejate Liit, Ene Saadre – RMK, Urmas Pirk – PKAK, Aimar Rakko – Keskkonnaamet, Robert Aps – TÜ MEI, Inga Lips – TTÜ MSI, Loreida Timberg – TTÜ EMERA, Inge Oopkaup – HTM, Mariann Nõlvak – Tartu Biotehnoloogia Park, Madis Reinup – MES, Indrek Ulla – KKI, Mati Sarevet – , Kaire Märtn – KeM, Herki Tuus – KeM, Kaspar Anderson – KeM, Ain Soome – MEM, Olga Piirik – VTA, Margus Ljubimov - VTA, Riho Gross – EMÜ, Markus Vetemaa – TÜ EMI, Vello Peedimaa - TÜ EMI, Margus Medell – MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Selts, Arne Taggo - MTÜ Liivi Lahe Kalanduskogu, Aldona Baum – EKKÜ, Aleksei Lotman – EKO, Jan Trei – Eesti Linnade ja Valdade Liit, Karel Lember – Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Mart Undrest – Eesti Kalurite Liit, Martin Liiv – EKVL, Ain Järvalt – EMÜ, Egert Vandel – TLÜ, Jüri Nurk – EKS.

Puudusid: Rene Reisner, Heiki Jaanuska, Hendrik Põldoja, Jonne Kotta, Henry Ots, Valmar Kasuk, Liivika Näks, Aare Tuvi, Kersi Ehandi.

Kutsutud: Juhani Papp – MEM, Oleg Epner – MEM, Eve Külmallik – MEM, Maarja Purik – MEM, Tuuli Teppo – MEM, Liis Reinma – MEM, Maarika Nimmo – MEM, Eduard Koitmaa – MEM, Keesi Pära – MEM, Reili Kivilo – MEM, Laura Palmi – MEM.

Päevakord:

1. EMKF 2021-2027 rakenduskava ettevalmistava ekspertkomisjoni töökorra tutvustus
2. EMKF 2021-2027 määruse eelnõu läbirääkimiste hetkeseisu tutvustus
3. EMKF 2021-2027 rakenduskava koostamise aluseks oleva Põllumajanduse ja kalanduse arengukava 2030 eesmärgid ja kavandatud riigi sekkumised
4. Muud küsimused

1. Sissejuhatus

Kuulati: Ekspertkomisjoni esimees – kalanduspoliitika ja välissuhete asekanstler Siim Tiidemann tutvustas ekspertkomisjoni istungi päevakorda.

Otsustati: Kinnitada istungi päevakava.

2. EMKF 2021-2027 rakenduskava ettevalmistava ekspertkomisjoni töökorra tutvustus – Merle Vesiloo

Kuulati: kalamajandusosakonna kalanduse arengu büroo nõuniku Merle Vesiloo ettekannet EMKF 2021-2027 rakenduskava ettevalmistava ekspertkomisjoni töökorra teemal.

Küsimused:

Toomas Kõuhkna (Eesti Kalaliit): Palju on ekspertkomisjonis liikmeid sektorist ja riigiasutustest?

Vastus: Ministeeriumitest on 5, sektorist 11, ülikoolidest 4 esindajat, lisaks Eesti Linnade ja Valdade Liidu esindaja. Varasemas praktikas ei ole olnud hääletamist, aga käskkirjas on see võimalusena kirjas (kui tekib vajadus).

Herki Tuus (KeM): Milline on komisjoni pädevus?

Vastus: Tegemist on nõuandva komisjoniga ja ekspertkomisjon saab esitada ettepanekuid rakenduskava kohta.

3. EMKF 2021-2027 määruse eelnõu läbirääkimiste hetkeseisu tutvustus – Juhani Papp

Kuulati: kalamajandusosakonna nõuniku Juhani Papp'i ettekannet EMKF 2021-2027 määruse eelnõu läbirääkimiste hetkeseisu teemal.

Küsimused:

Margus Medell (MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Selts): Kui rannapiirkondade meede hakkab muutuma, siis mida see meie jaoks kaasa võib tuua?

Vastus: Küsimus on, kas kogukonna juhitud areng on eraldi meede või on see toetuse vorm, kus läbi kogukonna juhitud arengu saavutatakse muid poliitilisi eesmärke. Euroopa Komisjoni eelnõu kohaselt on idee, et seda lähenemist peaks kasutama sinimajanduse edendamiseks. Samas sinimajanduse mõiste ei ole selge ka EK-le. Liikmesriigid on liikumas suunal, kus peaks tegelema kalanduspoliitika küsimustega ka selle telje raames. Meie sooviks säilitada võimalust praeguseks lähenemiseks. Võime laiendada tegevusi sinimajandusse, aga põhifookus oleks kalandus.

Mati Sarevet (Eesti Kaugpüüdjate Liit): On konkreetne keskkonnameede - madala süsinikujäljega kalapüük ehk kuidas saavutada energiaefektiivsust kalapüügil.

Vastus: See on I telje teema. Eelarve läbirääkimiste käigus on arutelud, kui suur osa vahenditest peaks olema suunatud kliimamuutuste eesmärgile – nt 25%, 30%.

Aleksei Lotman (EKO): Kui palju võtab aega menetlus Euroopa Parlamendis?

Vastus: Komisjoni raport on heaks kiidetud, enne hilissügist triloogidega ei alustata. Järgmise aasta keskel võiks olla kokkulepe olemas. Praeguse parlamendi seisukohad võib uus parlament üle vaadata.

Kaire Märtn (KeM): Palun selgitust rannapüügi tegevuskava osas.

Vastus: EK sooviks on saada eraldi tegevuskava alasektori lõikes, kõik on kajastatud juba rakenduskavas. Eelnõus olevad teemad ei ole rannapüügi spetsiifilised. Kui kontrollimäärusest tuleneb nõue ja kui on vaja seda toetada, näeme selle tegevuse ette rakenduskavas.

Valdur Noormägi (Eesti Kalaliit): Küsimus toetusmäärade kohta (palju on liikmesriigil otsustusõigust) ning kui suur võib olla kontrolli ja järelevalve eelarve? Brexiti mõju?

Vastus: EK poolt esitatud eelnõus on jätkatud meetmepõhise lähenemisega, kus iga tegevuse juures on %- määrad. Meie ettepanek on võtta lähenemine, kus liikmesriigil on teatud vahemik, kus saab kaaluda erinevate kriteeriumite alusel toetusmäära valimise. EK eelnõus on kirjas, et vähemalt 15% liikmesriigi eelarvest kulub kontrollile ja järelevalvele. Tulevikus hakkavad mõjutama nt kliimamuutuste ja merekeskkonna teemadega seotud %-d. Brexiti poolt tekitatud miinusest ca pool kaetakse kärbeta kaudu ja teine pool lisasissemaksete kaudu liikmesriikide poolt. Kalandusfondi kärbe on olnud väiksem võrreldes teiste fondidega.

Riho Gross (EMÜ): Kuidas jaguneb fond proportsionaalselt liikmesriikide vahel?

Vastus: Lähenemine sama, mis sel perioodil.

Margus Medell (MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Selts): Küsimus ajaraami kohta?

Vastus: Teoorias peaksid liikmesriigid saavutama üksmeele esimesel poolaastal ning käesoleva aasta lõpuks peaks olema kokkulepe parlamendi, EK ja liikmesriikide vahel. Määrust ei saa kinnitada enne, kui on kokku lepitud EL eelarve.

4. EMKF 2021-2027 rakenduskava koostamise aluseks oleva Põllumajanduse ja kalanduse arengukava (PÕKA) 2030 eesmärgid ja kavandatud riigi sekkumised

Kuulati: kalamajandusosakonna juhataja Ain Soome ettekannet EMKF 2021-2027 rakenduskava koostamise aluseks oleva Põllumajanduse ja kalanduse arengukava 2030 eesmärkide ja kavandatud riigi sekkumiste teemal.

Küsimused:

Herki Tuus (KeM): Vanuselist struktuuri sektoris peaks kindlasti jälgima.

Juhani Papp (MEM): Peaks vaatama, kes kalavaru realselt kasutab. Ei arva, et rannapüügis ja sisevetel püüavad kalurid, kes on pensionieas. Enamus kalakogusest püüavad noored (oleme seda varem uurinud).

Robert Aps (TÜ MEI): Kas on püügiloa omaniku vanus või siiski tegelik töö tehakse ära noorte poolt.

Ain Soome (MEM): Näitaja arvutamise aluseks on loale kantud kaluri keskmine vanus ranna- ja sisevete püügil.

Vello Peedimaa (TÜ EMI): Töötingimused peavad olema sobivad nii noortele kui ka vanemaealistele ja et oleks tagatud aastaringne teenistus, mitte hooajaline.

Indrek Ulla (KKI): Ajalooline püügiõigus paneb paika sektorisse sisenemise.

Margus Medell (MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Selts): Kalapüük on ja jääb sesoonseks.

Ain Soome (MEM): Arutelust järeldame, et atraktiivsus sektoris sõltub suuresti ikka sissetulekust.

Toomas Kõuhkna (Eesti Kalaliit): Kas on õige palga ja töökohtade arvu statistika, mille pealt järeldusi teha? Ühelt poolt tahame, et töökohtade arv säiliks, teisalt et palk tõuseks, see viib konkurentsist välja. Käibe ja väärindamise kasv ei tähenda alati töökohtade arvu säilitamist.

Margus Medell (MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Selts): Oluline jälgida kalavarude olukorda ja mis saab sissetulekuga (võime saada perioodi lõpus teised numbrid ja muudel põhjustel).
Juhani Papp (MEM): Rakenduskavas peame seadma eesmärgid tulevikus toetatavatele projektidele, mis on ainult fondi mõju. Peame vaatama konkreetse projekti näitel, palju toob täiendavat sissetulekut (kui meil on strateegiliseks eesmärgiks keskmise sissetuleku kasv).

Juhani Papp (MEM): Euroopa tasandil eelistatakse rannapüüki. Kõik liikmesriigid koostavad iga-aastaselt laevastikuaruanded, kus on näha, et rannapüügi majandusnäitajad on languses (võrreldes traalpüügi sektori näitajatega) ja seetõttu soovitakse EL vahendeid suunata rannapüüki. Mikroettevõtja investeringute toetamine pärineb käesoleva perioodi diskussioonidest ja mõte oli selles, et kalapüüdja väärindaks oma saaki ise ja müüks seda väikestes kogustes oma lähipiirkonnas ja turustaks ise (läbi saagi väärindamise suurendaks oma sissetulekuid). Rakenduskavas peame tulevikus hakkama kirjeldama, miks ettevõtetele tagastamatut abi anname. FIE-d väikeste investeringutega ei ole pankadele nii ligitõmbavad, kui nt keskmise suurusega ettevõtted.

Martin Liiv (EKVL): Kui Eesti merevesiviljelus tahetakse suuri mahtusid, siis see eeldab väga suures mahus ettekasvatamist või sisseostmist (ette peaks kasvatama eeskätt orgaaniliselt). Arendama peab nii maismaa- kui ka merevesiviljelust.

Vello Peedimaa (TÜ EMI): Asustusmaterjali oleks vaja ka siseveekogudesse (nt siig, haug).

Juhani Papp (MEM): PÕKA on märgtavalt laiem kui kalandusfond ning kalandusfondi raames nt haugi taasasustamine ei ole abikõlblik. Taasasustamise tingimuseks on EL tasandi taastamiskavas ettenähtud tegevused ning meie sisevetele see ilmselt ei laiene ka tulevikus.

Margus Medell (MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Selts): Ettepanek rannapiirkonnad kokku kutsuda eraldi (I poolaastal).

(allkirjastatud digitaalselt)

Siim Tiidemann

Kalanduspoliitika ja välissuhete asekancler

Ekspertkomisjoni esimees

(allkirjastatud digitaalselt)

Merle Vesiloo

Protokollija

Kalamajandusosakonna

kalanduse arengu büroo nõunik